

dem ved tidligere lignende Sager. Jeg tør ikke paastaa, at jeg har opfattet de Tal, som det ærede Medlem fremsatte, rigtigt; det forekommer mig ikke, at de vare ganske saaledes, som de i Virkeligheden ere. Jeg skal imidlertid ikke komme ind derpaa; jeg har her i Haanden en Beretning om Banernes Drift for det sidste Aar, i hvilken der er givet Oversigt over Anlægskapitalens Tilvebringelse for hver især af Banerne. Det er denne Oversigt, som er fulgt i Udvalgets Betænkning ved de Tal, som der staa, og det er muligt, at der deri kan være nogen Afvigelse fra de Tal, som det ærede Medlem fremsatte. Det er jo ikke muligt til en hvilken som helst Tid nysgærlig at sige, hvad der skyldes i Banerne, idet det retter sig efter Renten, som løber paa i den Tid, der gaar. Men jeg vil blot bemærke, forsaavidt de Tal, som det ærede Medlem nævnte, ikke ere ganske overensstemmende med, hvad der er nævnt i Betænkningen, at disse Tal, som ere meddelte i Betænkningen, ere udbragne af den foreliggende Driftsberetning. Jeg haaber altsaa ikke, at vi nu skulle komme til at gaa tilbage til det rent Regnskabsmæssige ved Bestemmelsen af denne Sag.

Blom: Med Hensyn til de Tal, som jeg har benyttet i det Foredrag, jeg før tillob mig at holde, skal jeg kun bemærke, at de ere tagne lige ud af Betænkningen, saa der kan vist ingen Tvivl være om deres Rigtighed. Jeg har ikke havt noget som helst andet Materiale at gaa efter end netop Betænkningen, saa at det, om mine Tal ere rigtige, blot afhænger af, hvorvidt jeg har regnet rigtig; men jeg tror, jeg har regnet rigtig. Til hvad den ærede Ordfører ansøgte om, at man ved at vedtage dette Lovforslag vil komme ind paa det samme System, som man i de senere Aar har forlangt med Hensyn til Jernbaneanlæg, nemlig at Jernbaneanlæg ikke skulle forrente sig, men kun give f. Ex. 2 pCt. Rente, saaledes som her ventes, skal jeg bemærke, at jeg indrømmer naturligt, at der, efterat de østjydske Baner ere koncessionerede og anlagte, er koncessioneret og tildels anlagt Baner paa Wilkaar, som ere endnu ugunstigere for Staten end den Kontrakt, som Staten indgik med sine private Medaktionærer i de østjydske Baner; men dette, at Staten har indladt sig paa endnu ufordelagtigere Kontrakter, forekommer mig ikke at være nogen egentlig tvingende Grund til, at Staten skulde endog frivilligt finde sig i at fortolke Kontrakten med sine Medaktionærer i de østjydske Baner ufordelagtigere, end den juridisk og moralsk er forpligtet til. Jeg ser ikke, at det, at Staten har endnu ufordelagtigere Kontrakter paa sig, indeholder nogen moralsk Forpligtelse for Staten til ikke at forlange den Kontrakt opretholdt, som egentlig er affuttet, og som de vedkommende Aktionærer maa være gaaede ind paa med fuldt Forset og med velberaad Hu. Den

ærede Ordfører bemærkede, at det Standpunkt at forlange, at de Baner, som Staten anlægger, skulle betale sig og svare Rente, er et forladt Standpunkt. Jeg veed meget vel, at Rigsdagen i endel Lovforslag har forladt dette Standpunkt, men jeg kan da dertil kun sige, at det i saa Tilfælde, efter min Mening, vilde være det Nyttigste, om den lovgivende Magt snarest mulig atter vilde vende tilbage til dette Standpunkt, thi det er det eneste rigtige. Dette lader sig bevise mathematisk, og forsaavidt kan der altsaa ikke disputeres derom, thi Mathematik er en Videnskab, som handler om, hvad man veed, og ikke om, hvad man mener eller skjønner. Der er dernæst gjort opmærksom paa, at det var et patriotisk Foretagende, som Statens Medaktionærer i de østjydske Baner havde taget sig paa. Ja, jeg indrømmer, at det vilde være et meget patriotisk Foretagende, dersom disse Aktionærer fandt sig i det Tab, de havde lidt, uden at kny, men ellers kan jeg ikke sige, at det var saa forkræftelig patriotisk at komme til Staten og bede om Penge, som aldeles ikke tilkomme de vedkommende Aktionærer. Jeg maa fremdeles fastholde den Mening, at det Klogeste og Rigtigste og det for Konsekvensernes Skyld aldeles Nødvendige er, at denne Lov forkastes.

W. Petersen: Jeg kan i den foreliggende Sag i alt Væsentligt henholde mig til, hvad den ærede Ordfører har ytret. Det forekommer mig, at vi her staa ligeoverfor en Billighedshandling, som Rigsdagen udøver overfor de Mænd og de Kommuner, som have sat Penge i det foreliggende Jernbaneanlæg. Jeg erkender naturligt, at en hel Del af, hvad den ærede Læser ansøgte, er rigtigt; det ligger i Tingens Natur, men uagtet det naturligtvis ikke kan negtes, at han har regnet rigtigt, tror jeg dog ikke, at Tallene ere sammenstillede aldeles korrekt. Det ærede Medlem sagde først, at det, som Regjeringen havde tilskudt til disse Jernbaner, nemlig lidt over 1 Million Kr., var værdiløst, men dog regnede det ærede Medlem den Million med til Kjøbesummen, idet han gik ud fra, at Staten, saavidt jeg opfattede det rigtigt, betalte $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr. for den. Men da nu den ene Million af det, som Staten tilskyder, er værdiløs, tror jeg ikke, det er berettiget at tage denne ene Million og sige, at den hører med til Kjøbesummen; thi naar man giver noget Værdiløst, kan der ikke være Tale om, at dette kan blive forrentet. Det ærede Medlem var meget i Tvivl om, hvorvidt det, som Staten havde udlånt, havde fuld Værdi. Han indrømmede ganske vist, at det ikke havde ganske fuld Værdi, men hvis man trækker dette eller detmindste det Halve fra, viser det sig, at Beregningen trods dens Rigtighed dog lider af nogle Mangler. Af det, som Udvalget har opstillet i sin Betænkning, viser